

CASA „BOSIANU” ÎN PATRIMONIUL INSTITUTULUI ASTRONOMIC AL ACADEMIEI ROMÂNE¹

Magda STAVINSCHI²
magda_stavinschi@yahoo.fr

Cu două secole în urmă, la 10 februarie 1815, se naștea unul din cei mai mari juriști și oameni politici români, Constantin Bosianu.

Fiu al paharnicului Andrei Bosianu, și-a făcut studiile la Paris, unde a susținut, la o vârstă destul de înaintată pentru acea vreme (15 mai 1851), teza de licență în drept³. Reîntors în țară, a avut o carieră impresionantă. Principele domnitor Barbu Știrbei l-a numit director al Eforiei Școalelor (sau al Școlilor Naționale) în locul lui Simion Marcovici. A fost și director al Ministerului Justiției. Mai târziu, a condus Controlul Obștesc din Departamentul Finanțelor, a fost profesor de drept roman la Colegiul „Sfântul Sava”, director al Departamentului Dreptății, profesor și prim decan al Facultății de Drept din București, decan al Baroului de Ilfov (1875). A fost președinte al Societății Juridice, al Societății pentru Învățătura Poporului Român Societății Corpului Didactic, președinte al Societății Juridice și fondator al ziarului *România* (1857). A avut o contribuție decisivă și la întemeierea celei mai vechi reviste juridice românești, *Dreptul* (1871). A fost chiar Premier al României (26 ianuarie – 14 iunie 1865) și președinte al Senatului (29 mai – 15 nov. 1879).

Despre el s-a scris mult și mulți și-au exprimat aprecierile asupra calităților lui remarcabile, dar poate cele mai frumoase cuvinte rămân cele ale

¹ Comunicare la Sesiunea științifică omagială „Constantin Bosianu (1815–1882) – personalitate fondatoare a științei, învățământului și culturii juridice românești”, Aula Academiei Române, 10 februarie 2015

² Doctor în astronomie, Institutul Astronomic al Academiei Române; membru titular al Diviziei de Istoria Științei a CRIFST al Academiei Române.

³ C. Bacalbașa, *Bucureștii de altă dată, 1871–1884*, vol. 1, București, 1927, „Cei mai însemnați avocați ai epocii erau: Bosianu, considerat cel mai mare jurisconsult al țării și având cea mai mare autoritate cât și Gheorghe Costa-Foru. Amândoi aceștia s-au dus la Paris fiind oameni maturi. Au luat doctoratul în drept la o vârstă înaintată”. Lucian Predescu scrie în Enciclopedia „Cugetarea”, *Material românesc. Oameni și înfăptuiri*, 1940: „La 1845 pleacă la Paris, de unde se întoarce (1850) ca dr. în drept”.

lui Nicolae Iorga: „În doi ani de existență, acest Consiliu de Stat, prezidat de marele și învățatul romanist Constantin Bosianu, protectorul și sfătuitorul primilor mei pași în studiul Dreptului, a șters tristele vestigii ale unor timpuri grele și a ridicat edificiul modern al Statului român.”⁴

O viață atât de bogată, o activitate atât de prodigioasă trebuia să-și aibă locul ei de retragere, de liniște, de creație.

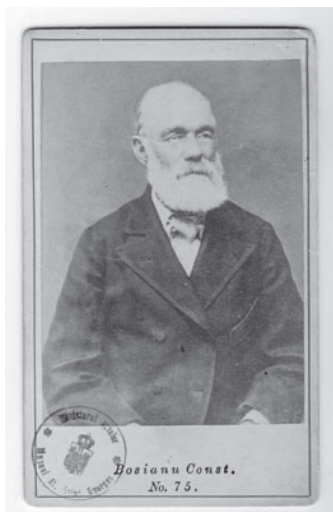

Foto nr. 1 – Constantin Bosianu (fototeca Bibliotecii Naționale a României)

Constantin Bosianu se apropia de 40 de ani când s-a hotărât să-și găsească locul cel mai potrivit pentru căminul său. Ori, unde putea fi mai bine ales decât într-o zonă mănoasă din sudul Capitalei, unde în acea vreme erau doar livezi și vii (de la care a mai rămas și numele actualei Șosele a Viilor), cu adevărat „loc luminat, loc cu verdeață, loc de odihnă”, așa cum amintește și cimitirul Bellu, fondat în apropiere în 1852.

Pentru a pune temeliele casei sale apelează la unul din cei mai cunoscuți arhitecți ai epocii, Luigi-Ludovic Lipizer⁵ (Liebitzer sau Lipitzer) care

⁴ N. Iorga, *Pentru Universitate – Cuvântări*, editat la „Datina Românească”, Vălenii de Munte, 1929, p. 6

⁵ O parte din informațiile despre arhitectul Lipizer provin din documentul dactilografiat *Casa Bosianu, Institutul Meteorologic – Observatorul astronomic. Sinteza studiului istoric preliminar*, conceput de prof. univ. dr. Mihai Sorin Rădulescu în 1992, în vederea restaurării Casei Bosianu, aflată în patrimoniul Institutului Astronomic al Academiei Române.

a trăit, probabil, între anii 1824 și 1864. Arhitectul s-a născut la Triest (cunoscut în acea vreme sub numele de Teragesime sau Tergestum), aflat atunci în Imperiul Austriac și vine în România, foarte probabil, la începutul domniei lui Barbu D. Știrbei-Vodă (1849–1856).

Lipizer își va pune semnătura pe proiectele unora din casele sau bisericile cele mai însemnate din Țara Românească: Biserica Sf. Spiridon Nou (arh. Lipizer, Xavier Villacrose, 1851–58), bisericile Crețulescu din București și Târgoviște). Contribuie la reparațiile fostelor case ale baronului bancher Meitani, de pe Calea Victoriei, vizavi de Pasajul Macca-Villacrosse. Acestea au fost integrate în 1937 în edificiul Prefecturii Poliției Capitalei, odată cu transformarea localului Prefecturii Poliției (actualul sediu central al Poliției). În 1856, Lipizer a mai ridicat casele Vasile Popp, din mahalaua Sf. Gheorghe Vechi, și I. Lazăr, din mahalaua Olteni, iar în 1861 au fost construite, tot după planurile sale, casele Macca, din mahalaua Șerban Vodă, și A. Psalida, din str. Arhimandritului (azi Sfinții Apostoli). Cea mai cunoscută pare a fi Casa Universitarilor de pe strada Dionisie Lupu 46 din București. Istoric este cunoscută sub numele de Casa Librecht-Filipescu. Ea a fost construită inițial în jurul anului 1860 pentru Cezar Librecht, directorul Poștelor din vremea lui Al. I. Cuza. După abdicarea domnitorului (1866), Librecht a părăsit țara, locuința fiind răscumpărată, la licitație, de mareșalul Palatului Gheorghe C. Filipescu, urmașul proprietarului inițial, Iordache Filipescu. Se spune că ea ar fi fost ocupată, imediat după plecarea lui Librecht din țară, chiar de Maria Obrenovici, amanta domnitorului.

În anul 1862, „Luigi Lipizer își înalță propriile case, păstrate până astăzi, în strada Stelea Spătarul,„. Construită în mahalaua Stelea, casa de la nr. 10 va fi cunoscută sub numele de *Casa breslelor*”. În 1881 mai locuia în această casă Marghioala-Caliopi Lipițeru, probabil fiica arhitectului.

Acesta era deci arhitectul căruia Bosianu îi încredințează construcția căminului său.

Casa va avea același stil neogotic ca și Casa Librecht-Filipescu. De mai mici dimensiuni, este concepută pe două niveluri principale: subsol și mezanin, cu o arhitectură care a sugerat multora influențe masonice: camere în formă octogonală sau detalii de uși în forma de „Magen David”, („steaua lui David”). Una din cele cinci camere de la mezanin era dormitorul, care păstrează și azi alcovul amplasat în fața ferestrelor pentru a oferi o frumoasă priveliște spre parcul din fața casei. Toate ferestrele puteau fi acoperite cu obloane de lemn ce erau ferecate spre pază cu drugi de fier.

Un turn crenelat, situat pe latura de NV a casei, oferă o panoramă a zonei⁶. Intrarea principală era situată spre NE, în dreptul Șoselei București-Giurgiu, care traversa actualul Parc Carol I. Scara, executată din piatră, cu o frumoasă balustradă, are o terminație ciudată pentru zilele noastre: prima treaptă are o parte mai înaltă, utilă pentru cei care se urcau pe cal sau în caleașcă.

Foto nr. 2 – Fațada Casei „Bosianu”

Prin turn se coboară la subsol care are practic aceeași distribuție a încăperilor ca și cea a mezaninului, precum și o ieșire spre curtea din spațele casei.

Un detaliu ne atrage în mod deosebit atenția: toate ușile au gemulețe colorate în roșu, galben și albastru. Cele trei culori au fost folosite în timpul răscoalei lui Tudor Vladimirescu, ca simbol al libertății în 1848 și, mai ales, în pregătirea Unirii de la 1859.

⁶ Un turn similar, ca un donjon, străjuia și „*Vila Golescu*”, proprietatea generalului Nicolae Golescu, situată pe Câmpul Cotrocenilor, la cca 500 m sud de M-rea Cotroceni; anumite detalii arhitectonice sugerează proiectarea vilei fie de către arh. L. L. Lipitzer, fie de către J. Schlatter. În 1862–64 vila a fost înglobată în edificiul Azilului „*Elena Doamna*”, în parte proiectat de arhitecții Lipitzer, Benesch și Hoffman (arh. Gheorghe Sion, drd. Arh. Dan D. Ionescu, *Studiu istorico-arhitectural asupra ansamblului fostului Azil „Elena Doamna”, Șos. Pandurilor 90–92*, București, INMI, 2007).

Or, Bosianu a fost cu siguranță unul din cei mai importanți militanți pentru Unirea Principatelor Române. El editează în 1857 periodicul unionist „România”; în intervalul septembrie – decembrie 1857 a fost secretar al Divanului ad-hoc al Țării Românești, de asemenea vicepreședinte în Comitetul Central al Unirii din București și membru în Adunarea Electivă a Munteniei, pe 24 ianuarie 1859.

La aceste informații istorice se adaugă un document necunoscut până nu de mult, scris de mâna academicianului Gheorghe Demetrescu (1885–1969), director al Observatorului Astronomic din București între 1943 și 1963. Referindu-se la primul director al Institutului meteorologic, Ștefan C. Hepites (1851–1922), el spune: „în primul rând a asigurat păstrarea în bune condiții a acelei „Vile Bosianu”, clasată abia mult mai târziu, la 19..⁷, ca monument istoric. Monument istoric scump românilor, căci acolo s-a plămădit, în parte, unul dintre cele mai mari acte din istoria României, acolo s-au ținut în taină multe dintre întrunirile în cari o mână de oameni hotărâți puneau la cale una dintre acțiunile ce aveau să ducă la „Unirea Principatelor”. Acolo, în Vila Bosianu, s-au ținut cele mai multe întruniri în care s-a hotărât alegerea domnitorului Ioan Cuza și în Muntenia, îndată după ce avea să fie ales în Moldova. Iar în ziua alegerii, de acolo, din „Dealul Filaretului”, din „Vila Bosianu”, au pornit căpeteniile mișcării în fruntea cetățenilor ca să manifesteze energic sub ferestrele „Divanului ad-hoc”, spre a impune voința românilor.

Cu vie emoție aduc aceste informații după avântatele comentarii la lecțiile ce ținea elevilor săi, acum peste 60 de ani, inimosul profesor de „limba română curată” Vasile Panu care, în frageda tinerețe a trăit acele

⁷ După 1945 prima *Listă a monumentelor de cultură de pe teritoriul R.P.R.* a fost inițiată prin HCM Nr. 968/1953 și aprobată prin HCM al RPR Nr. 1160/1955. A fost însoțită de *Legea No. 661/1955 pentru păstrarea și folosirea monumentelor de cultură* – publicată la 22 aprilie 1955 – și de HCM din 23 iunie 1955 care a aprobat *Regulamentul privind protejarea, restaurarea și folosirea monumentelor de cultură, normele pentru organizarea științifică a muzeelor și pentru conservarea monumentelor*. Lista din 1953–55, la nr.crt. 97, cuprindea: „Regiunea Orașul București, Raionul N. Bălcescu, Localitatea București, Str. Cușitul de Argint, 3, Casele Bosianu; azi Observatorul Astronomic”. Lista a fost publicată sub titlul *Listă monumentelor de cultură de pe teritoriul RPR*, Academia Republicii Populare Române, Comisia Științifică a Muzeelor, Monumentelor Istorice și Artistice, București, 1956. În *Listă Monumentelor Istorice*, publicată la 1 Octombrie 2010, „Vila Bosianu” este înscrisă sub codul B-II-m-A-18518, cu denumirea improprie de *Observatorul Astronomic „Bosianu”*, fiind datat 1908, pe baza unui „Fișe de inventariere a Monumentelor Istorice” din iunie 1964.

timpuri mărețe ale Unirii și „a mers și el în gloată”, din Dealul Filaretului la Divanul ad-hoc.”

Ce document poate fi mai grăitor pentru rolul pe care l-au jucat Bosianu și casa lui în săvârșirea actului Unirii?

Legenda spune că până și Alexandru I. Cuza ar fi fost găzduit în casa lui Bosianu chiar în zilele din preajma alegerii de la 24 ianuarie, nu numai pentru că avea încredere în Bosianu dar și pentru că această casă îi putea asigura protecția de care avea nevoie. Turnul de observație, obloanele, corpul de arnăuți din jurul casei îl puteau proteja de orice posibil atentat care ar fi distrus toate planurile atât de bine puse la punct de unioniști.

Cuza l-a răsplătit după aceea. Îl numește judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție (1862), vicepreședinte al Consiliului de Stat (1864).

La 26 ianuarie 1865, Cuza-Vodă semnează decretul nr. 176, prin care îl numește pe Constantin Bosianu la Departamentul de Interne, Agricultură și Lucrări Publice, președinte al Consiliului de Miniștri. La 14 iunie același an, cererea de demisie a lui Bosianu este acceptată, astfel că această înaltă poziție va fi ocupată de el pentru mai puțin de cinci luni. Este însă perioada în care Casa lui Bosianu a fost și sediul Consiliului de miniștri.

Venirea lui Carol I pe tronul României nu pare a afecta prestigiul de care se bucura Bosianu. Iată un fragment interesant din „Memoriile regelui Carol I al României de un martor ocular”

„2 (14) august 1867 – Prințul are în privința crizei ministeriale o confătuire cu Bozianu⁸, primul jurisconsult al țării, care e profesor universitar, dar sub Cuza a schimbat odată teoria cu practica și a devenit ministru. Bozianu e liberal, dar nu face parte din stânga. Părerea lui este că Prințul trebuie să compună și noul minister tot din membrii așa-numitului partid roșu, deoarece acest partid dispune de majoritate în Cameră”⁹

Așadar, părerea lui Bosianu conta încă.

Chiar dacă nu mai găzduia o instituție publică, „Casa-i era deschisă tuturor studioșilor cari au avut trebuință de luminile sale, primind pe toți cu cea mai mare afabilitate și răspunzând cu plăcere la toate chestiunile ce i s-ar fi pus”, așa cum scrie un colaborator apropiat, D.C. Popescu.

⁸ Uneori numele lui apare scris cu „s”, alteleori cu „z”. Desigur că prima variantă respecta ortografia franceză.

⁹ *Memoriile regelui Carol I al României de un martor ocular*, Editura Scripta, București, 1992; „partidul roșu” era supranumele din epocă al Partidului Liberal.

În 1871, în aceeași casă se vor pune bazele revistei „Dreptul”, care apare neîntrerupt încă de atunci, rămânând cea mai prestigioasă publicație românească de drept.

Retras din învățământ în urma neînțelegerilor cu ministrul Titu Maiorescu (1872), este ales în 1875 decan al baroului de Ilfov și, sub guvernarea lui I.C. Brătianu, vicepreședinte al Senatului, așadar funcții importante care confirmă autoritatea de care se bucura în epocă.

Dar nu aceste funcții îi vor aduce cea mai înaltă apreciere de care se putea bucura un intelectual, ci opera sa științifică. Am putea aminti doar câteva din lucrările sale mai importante: *De l'action paulienne, en droit roumain et en droit français*, Paris, 1851, *Elemente de drept român constituțional*, 1865, *La statistique du commerce extérieur au point de vue de son importance internationale*, 1884 sau *Étude de législation douanière*, 1892.

În ședința Academiei din 29 iunie 1879, sub președinția lui Ioan Ghica, „se prezintă propunerea subscrisă de cinci membri care cer a se numi ca membru onorariu dl. Constantin Bosianu. Se pune la ordinea de zi.”

În Procesul verbal nr. 32 al ședinței din 30 iunie, sub aceeași președinție, se menționează: „La ordinea de zi mai este propunerea de membru onorar a dlui Constantin Bosianu. Se procede la votare prin bile și se admite cu 16 voturi pentru și 2 contra.

Dl. Președinte declară pe dl. Constantin Bosianu membru onorar al Academiei.”¹⁰

Din păcate, nu peste multă vreme, o altă ședință a Academiei consemnează moartea marelui jurist:

În ședința din 22 martie 1882, este scris¹¹: „D-l Președinte Sturdza¹² comunică Academiei trista știre a pierderii ce încercă țara, prin moartea D-lui C. Bosianu, membru onorar al ei.

Academia va asista la înmormântare și roagă pe D-l N. Ionescu¹³ a rosti, în numele ei, o cuvântare funerară.”

Corpul neînsuflăit a fost purtat la 23 martie de la casa din dealul Filaretului la Biserica Sărindar¹⁴. Din partea Universității a vorbit Vasile

¹⁰ Analele Academiei Române, 1878–1888, vol. X din seria 1, I–X din seria 2, p. 172 (I), 176 (I)

¹¹ Volumul citat, IV, I, 153

¹² Dimitrie Sturdza (1833–1914), om politic român și de 4 ori prim-ministru al României între anii 1895 și 1909. A fost președintele Academiei Române între anii 1882 și 1884.

¹³ Nicolae Ionescu (1820–1905), publicist, om politic, membru fondator al Academiei Române (1867).

¹⁴ Demolată puțin mai târziu, în 1893, pentru a face loc în cele din urmă Cercului Militar.

Boerescu¹⁵, iar din partea Societății pentru Învățătura Poporului Român, gral. Ioan Emanuil Florescu¹⁶.

Va fi înhumat la cimitirul Bellu. Lângă el vor fi înmormântați mai târziu soția Maria, n. Becar (1824–1898), fiul Constantin Const. (1861–1914), căsătorit cu Alexandrina (1874–1940), n. Alexandrescu (4–7, f.72), și fiica Ecaterina Cămărășescu (1863–1956), n. C. Bosianu, în prima căsătorie I. Saita¹⁷.

O viață dăruită țării sale nu se va sfârși însă în bogăție. Iată ce consemnează Monitorul Oficial al României, nr. 165, 20 oct. 1882: „Prim-președinte al tribunalului Ilfov, cu adresa no. 11886 din 1882 [...] a cerut punerea în vânzare cu licitație a caselor cu locul lor din comuna București, suburbea biserica Albă-Postovari, calea Rahovei, No. 98, averea casei defunctului Constantin Bosianu.” Și mai departe: „Dosarul 1442 din 1882, Andreiș C. Busoianu cere inscripțiunea ipotecarei asupra a 3 părți din casele cu locul lor din București, calea Rahovei, No. 98 și șoseaua Filaret, cu a treia parte din 3 vii, situate una în valea Călugărească, alta în valea Meilor și alta în valea Boului, districtul Prahova, în a treia parte din moșia Meledicu [sic! Menedic], din districtul Buzău și moșia Berlesci, județul Olt, plasa Mijlocu, pentru asigurarea cestiunei tutelei minorilor Bosianu, ce este obligat a da garanție.”

Așadar, erau și copii minori care trebuiau protejați. Averea va servi moștenitorilor ca garanție, la Creditul Funciar Urban – CFU din București, pentru obținerea unui credit ipotecar în valoare de 50.000 de franci. Ceea ce înseamnă că aceștia investeau banii într-o construcție, CFU acordând numai credite pentru ridicarea de clădiri.

Un personaj extrem de interesant va juca un rol însemnat în destinul Casei lui Bosianu: Vasile Paapa (1819–1884). Bogătaș, aromân după tată, om politic, el va fi un adevărat Mecena al vremurilor sale. Printre altele, el va consemna în testamentul său din 28 noiembrie 1882 (p. 17): „50.000 franci se vor depune la Casa de Consemnațiuni și vor servi pentru construirea unui Observator, pe lângă alte sume ce vor da Guvernul sau particularii”.

¹⁵ Vasile Boerescu (1830–1883), ziarist, jurist și om politic, susținător al ideilor liberale moderate.

¹⁶ Ioan Emanoil Florescu (1819–1893), general și om politic. A fost prim-ministru al României în două guverne provizorii, pentru perioade scurte, între 17 aprilie și 6 mai 1876 și între 2 martie și 29 decembrie 1891.

¹⁷ G. Bezviconi, *Necropola Capitalei*, Institutul N. Iorga, București, 1972, p. 72, 81

Testamentul său va fi împlinit cu ajutorul unui alt om politic de seamă, Ion I. Câmpineanu (1841–1888), fost Guvernator al BNR. Iată ce consemnează același Gheorghe Demetrescu în notele sale rămase în manuscris: „Pe drept cuvânt se poate spune, întrebuițând o expresie curentă pe vremuri, că la 18...”¹⁸, Câmpineanu, Ministrul Agriculturii de atunci, a avut mână bună, când, completând un legat de 50.000 lei, testat de Vasile Paapa pentru întemeierea unui Observator, a cumpărat, pe dealul Filaretului, un „teren din vii” împreună cu „Vila Bosianu” și l-a încredințat lui Ștefan Hepites, membru corespondent al Academiei Române, pentru instalarea definitivă a Institutului Meteorologic, provizoriu organizat în 1884 la „Școala de Agricultură” de la Herăstrău.”

Este vorba de o mare personalitate științifică a României dar și a Europei, Ștefan C. Hepites (1851–1922), fizician, meteorolog, metrolog, seismolog, dar și un susținător al astronomiei a cărei primă schiță istorică o va scrie¹⁹. A fost membru (1902) și vicepreședinte (1910–1913 și 1919–1921) al Academiei Române și chiar și primar.

La 30 iulie 1884 era înființat Institutul Meteorologic, pus sub conducerea lui Ștefan Hepites până la 1 aprilie 1908.

Până la construcția unor pavilioane speciale pentru acest Institut, singura clădire care-l servea era Casa Bosianu care apare pe mai multe cărți poștale ilustrate din acea vreme sub numele de „Institutul Meteorologic”.

Câteva operațiuni mondiale la care va adera România la sfârșitul secolului al XIX-lea determină construcția altor clădiri. În 1891 am aderat la Convenția fuselor orare. Urmarea a fost construcția primei săli stabile de observații astronomice, la numai câțiva metri nord de Casa Bosianu.

La 9 noiembrie 1893 Petre P. Carp (1837–1919) inaugurează clădirea destinată birourilor (terminată în anul precedent), cu prilejul aducerii metrului etalon de la Paris.

Alte pavilioane vor fi inaugurate curând, completând peisajul ce avea să pregătească „*Expoziția generală română*”, dedicată împlinirii a 40 de ani de la urcarea pe tron a regelui **Carol I**, care avea să fie inaugurată la 19 iunie

¹⁸ 1888

¹⁹ Ștefan C. Hepites, *O primă încercare asupra lucrărilor astronomice din România până la finele secolului al XIX-lea*, Ședința de la 30 noiembrie 1901, Analele A.R., tom XXIV, Memoriile Secț. Științifice Ștefan C. Hepites, *Schiță istorică a lucrărilor astronomice din România*, Buletinul Societății de Științe, An XI, nr. 1–2, 1902

1906 în parcul din *Dealul Filaretului* (actual Carol I), la numai câțiva metri est de Casa Bosianu.

Numai doi ani mai târziu, la 1 aprilie 1908, evenimentul mult dorit de oamenii de știință români dar și de cei politici avea să se împlinească: Spiru Haret va semna decretul de fondare al Observatorului Meteorologic și Astronomic, devenit în 1920 doar Observator Astronomic, actualmente Institut Astronomic al Academiei Române.

Primul său director, Nicolae Coculescu (1866–1952), va locui, împreună cu familia, în Casa Bosianu, probabil până la pensionarea sa în 1937. O fotografie de epocă o înfățișează pe soția sa cu cei doi copii pe treptele Casei Bosianu. Fiul, Pius Șerban Coculescu (1902–1959), cunoscut sub numele de Pius Servien, își va petrece copilăria în această casă până la plecarea sa definitivă în Franța unde s-a remarcat ca un important scriitor și lingvist. Prin studiile sale de teorie a ritmurilor a pus bazele lingvisticii matematice.

Pe aceleași trepte va fi immortalizată vizita unei delegații franceze care a vizitat România în 1919. Sub conducerea vărului lui Henri Poincaré, Lucien Poincaré, rector al Universității din Paris, vicerector al Academiei din Paris, membru al Institut de France. Din grup făceau parte Joseph Bédier, profesor la Collège de France, Emmanuel de Martonne, Charles Diehl, Gustave Fougères, profesori la Sorbona, Charles Drouhet și St. Jouan, profesori. În aceeași fotografie îi vedem și pe G. Angelescu, ministrul român al Educației, N. Coculescu, directorul Observatorului din București, alături de alți astronomi: A. Teodosiu, G. Elefteriu, G. Demetrescu, C. Drâmbă și Maria Teohari.

La 11 iunie 1919 Academia Română îi va alege o serie de membri de onoare francezi, printre care Lucien Poincaré, Joseph Bédier, Gustave Fougères, Em. de Martonne.

Casa Bosianu a fost și locul în care se țineau cursurile de astronomie pentru studenții de la Facultatea de Matematică a Universității din București sau ședințele Comitetului Național Român de Astronomie, înființat în 1931, la care veneau, pe lângă profesori sau cercetători în astronomie, importanți matematicieni (ex. Grigore Moisil, Octav Onicescu, Gheorghe Țițeica, Victor Vâlcovici) sau cadre militare de frunte, amirali, generali etc.

Tot aici a fost și este în continuare găzduită Biblioteca de astronomie, cea mai importantă colecție de cărți și periodice de specialitate din

România, printre care un volum din secolul al XVIII-lea, 190 volume din secolul al XIX-lea, 400 volume din prima jumătate a secolului XX.

Ea continuă să fie și azi locul unor importante reuniuni naționale și internaționale.

Casa a suferit de-a lungul anilor numeroase stricăciuni, atât prin neîntreținere cât și în urma marilor cutremure din 1940 și 1977. Nu numai că reparațiile au fost superficiale, dar au dus și la dispariția parchetului sau sobelor originale, ca să nu mai vorbim de piesele de mobilier sau candelabre.

Trecerea astronomiei la Academie, prin înființarea Institutului Astronomic la 1 aprilie 1990, a dus la schimbări majore și în conservarea patrimoniului.

Primul beneficiar a fost Casa Bosianu. Cu sprijinul Direcției Monumentelor și Siturilor Istorice, al unui studiu istoric realizat în 1992 de prof. univ. dr. Mihai Sorin Rădulescu și al unei echipe de specialiști, formată din arh. Octav Dimitriu (restaurarea Casei), arh. Viorica Gheorghiu (proiectarea mobilierului) și ing. Radu Popescu (consolidare), casa a revenit la aspectul ei original.

Anumite deficiențe au dus însă la o degradare rapidă, mai ales prin infiltrații importante de apă. Desigur că principalele cauze pot fi considerate bugetul insuficient pentru o restaurare de asemenea amploare, neacceptarea utilizării unor materiale moderne, aflate abia în stadiul experimental la începutul anilor '90, dar și desconsiderarea declarațiilor lui Ștefan C. Hepites în Al Șaselea Raport al Institutului Meteorologic din 1882: „Nu voi termina această parte a Raportului fără de a arăta că peronul de dinaintea ușii de la scara principală a clădirii noastre a fost închis printr-o verandă cu geamuri. Expunerea acestei intrări la crivăț cerea imperios această îmbunătățire. Mai este de asemenea necesară prefacerea zidurilor de la una din camerele de subsol care este umed și construirea canalurilor pentru adunarea apelor din ploaie într-o cisternă.” Or, după 1992, veranda nu a mai fost restaurată.

A venit momentul când Casa Bosianu trebuie să recapete aspectul pe care l-a avut o dată.

Dacă ar fi să considerăm valoarea acestei case ca fiind o construcție care datează de mai bine de 160 de ani, care timp de peste 125 de ani a servit unor instituții științifice, care a fost sediul Consiliului de miniștri, al unei publicații juridice care dăinuie din 1871, că aici s-a pregătit în secret Unirea

de la 24 ianuarie 1859, că de aici au plecat unioniștii în acea zi istorică, în fine, că aceasta a fost Casa unuia din cei mai mari juriști ai țării, Constantin Bosianu, și tot ar merita nu numai ca ea să fie un monument istoric clasat printre atâtea altele, este adevărat valoroase, dar să capete înfățișarea ei de odinioară, mărturie pentru posteritate a unor pagini memorabile din istoria românilor.